

Kazuistika nemenstruálního syndromu toxického šoku u pacienta po exstirpaci lipomu

Míl O.

Anesteziologicko-resuscitační oddělení, Nemocnice Břeclav, p. o.

Syndrom toxického šoku (STŠ) je vzácným, ale potenciálně život ohrožujícím onemocněním. Pro jeho agresivitu a multi-organové postižení je největší nadějí pro pacienta (a zároveň kamenem úrazu pro jeho širokou diferenciální diagnózu) rozpoznání tohoto syndromu a adekvátní terapie. Za posledních 40 let je v literatuře v tuzemsku popsáno jen 156 případů nemenstruálního STŠ, z nichž 29 skončilo letálně [1], proto i my předkládáme jednu takovou kazuistiku z našeho pracoviště.

Klíčová slova: syndrom toxického šoku, septický šok, stafylokokový enterotoxin C.

A case report of non-menstrual toxic shock syndrome in a patient after lipoma extirpation

Toxic shock syndrome (TSS) is a rare but potentially life-threatening disease. Because of its aggressiveness and multi-organ involvement, the patient's greatest hope (and at the same time a stumbling block for his broad differential diagnosis) is the recognition of this syndrome and adequate therapy. In the last 40 years, only 156 cases of non-menstrual TSS have been described in domestic literature, of which 29 ended fatally [1], therefore we also present one such case report from our workplace.

Key words: toxic shock syndrome, septic shock, staphylococcal enterotoxin C.

Úvod

Onemocnění STŠ je vázáno na infekci toxigenními kmeny *Streptococcus pyogenes* či *Staphylococcus aureus* a jeho příznaky jsou způsobeny právě reakcí organismu na toxiny, které tyto kmeny produkují. V případě stafylokoků jsou to TSST-1, Enterotoxin A, B, C, D, E nebo H, v případě streptokoků exogenní pyrogenní exotoxiny A, B a C a mitogenní exotoxin. [2]. Na nemocném se projevuje široká paleta příznaků, od febrilií, hypotenze, přes kožní vyrážku, deskvamaci kůže (s odstupem jednoho až dvou týdnů od počátku příznaků), až po příznaky gastrointestinální (zvracení, průjem), svalové (myalgie), CNS (zmatenost), rozvoj trombocytopenie nebo i rozvoj známek renální a jaterní insuficience [3]. Jedná se o vzácné, ale potenciálně život ohrožující onemocnění, které bylo poprvé popsáno v r. 1978 u pediatrických pacientů. Ke zvýšení jeho výskytu došlo o dva roky později v souvislosti s menstruací a používáním vysokoabsorbčních menstruačních tamponů [2] – v tomto případě se jedná o men-

struální formu STŠ. Kromě menstruální formy rozlišujeme ještě formu nemenstruální, která zahrnuje všechny ostatní příčiny, např. při infekčním onemocnění kůže, podkoží, infekce operačních ran apod. V České republice bylo mezi lety 1983–2022 zachyceno celkem 156 případů nemenstruálního STŠ s původcem *S. Aureus*, z nichž skončilo 29 letálně. Infekcí operačních ran bylo způsobeno 23 případů [1]. V zahraničí se incidence STŠ pohybuje mezi 0,03–0,05/100 000 (USA, 2004–2014) [4], ve Spojeném Království mezi lety 2008 a 2012 potom 0,07/100 000 [5]. Z našeho pracoviště přinášíme kazuistiku nemenstruálního syndromu toxického šoku vzniklého při infekci operační rány po exstirpaci lipomu.

Popis případu

56letý pacient je dovezen RLP na urgentní příjem naší nemocnice pro febrilie, zmatenost, dezorientaci, průjmovitě stolice, šokový stav. Anamnesticky je bez závažných komorbidit (užívá pouze inhibitory

KORESPONDENČNÍ ADRESA AUTORA:

MUDr. Ondřej Míl, ondra.mil@seznam.cz

Článek přijat redakcí: 16. 7. 2024; Článek přijat k tisku: 2. 8. 2024

Cit. zkr: Anest intenziv Med. 2024;35(4):242-244